

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU,
NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

S U M A R :

1. <i>Misionari de sacrificiu</i>	Referent
2. <i>Pentru ce trebuie să postim ?</i>	Al. P. Nicorești
3. <i>Ruga Domnului în biserică</i>	Pr. Gh. Popescu
4. <i>Sfânta Liturghie</i>	Pr. Gh. Mușat
5. <i>Recenzii</i>	
<i>Nicolae Velmirovici</i>	Diac. Gh. Vicol
<i>Fabiola</i>	Pr. Gh. Velicova
6. <i>Pe pământ pace..</i>	Pr. T. A. Lificiu
7. <i>Inchinare M. S. Regelui Carol II-lea.</i>	Pr. V. Păduroiu
8. <i>Misionare realizări</i>	*
9. <i>Partea oficială, circulări</i>	
10. <i>Parohii vacante</i>	

ARHIEPISCOPIA TOMIS
BIBLIOTECA Nr. 12242

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

Misionari de Sacrificiu

Ne place a ne atribui epitetul de misionari.¹⁾

Acest cuvânt implică în sine jertfa, la care consimte de bună voe, acel ce are însărcinarea, sau e trimis, să răspândească lumina între oameni. Această lumină se înțelege a fi de obicei creștină, lumina evangheliei.

Înțelesul practic al acestui cuvânt e sinonim cu apostol. Și se zice cu drept cuvânt, apostoli ai neamului, preoților și învățătorilor, având menirea de a fi trimiși în mijlocul poporului, ca să-l lumineze, să-l învețe căile lui Dumnezeu, ale culturii, civilizației și să-i formeze conștiința națională.

Putem zice, că este o pregătire pentru viață, în a avea acest rol social și atunci nu mai e ceva neprevăzut greutățile, pe care le întâmpini în apostolatul sau misiunea, pe care ți-ai ales-o singur, a o face în viață.

Nimic de zis, când în mod normal întâmpini greutăți, pe care ești dator a le învinge, ca și proverbialul Popa Tanda al lui Slavici.

Misiunea de luminători ai satelor, e o ocupațiune, pe care o primesc numai fiii de români, de țărani români, fiind grea, obositoare și slab răsplătită. Acestea se au în vedere și la pregătirea candidaților. Statul contribuie la susținerea în școli. Dar mai sânt și alte feluri de școli, în care elevii sânt susținuți de stat, însă la terminare li se rezervă drepturi, ce întrec cu mult pe a acestor umili slujbași.

Despre învățători putem spune, că tot au o nădejde, că prin muncă și merit, la timp, sunt avansați și scapă din lucrurile cu mari greutăți, pe unde sânt trimiși; dar preoții n'au această mângăere, n'au această speranță, care le-ar îndulci suferințele și le-ar da curaj în apostolat.

¹⁾ Vezi Tomis pe Iulie (1939).

Împrejurări au făcut, să pot cunoaște viața de sacrificiu, pe care o duc preoții și învățătorii în Dobrogea, dar mai ales în Cadrilater și prin aceasta aș voi să le trimit un cuvânt de mângăere și încurajare în greutățile, cu care se sbat în acest colț de țară.

La alipire, în Cadrilater, nu existau biserici decât în orașe și în acelea prea puține, (în Bazargic sînt 2 Biserici și 18 geamii) și în satele mari, de centru. Bulgarii, foarte slabi și indiferenți creștini, ca să nu le zic ateii, nu dau nici o atenție Bisericii. Chiar Bisericile, care erau, aveau forma dreptunghiulară, joasă, fără turlă și nici nu poate fi vorba de artă, sau arhitectură. Ce contrast cu apusul catolic, sau chiar cu istoricile bisericii din regat! Ne zugrăvite și ne frecventate, întrebuintate numai la festivități: botez, nuntă, mort, Preoții, pentru ei, nu inspiră respect, sau grijă de existența lor. Acestea le practicau față de preoții bulgarii, care erau puțini și nu-i chemau la toate ceremoniile, ci foarte mulți își îngropau singuri morții, sau nu se cununau religios.

Adăugați la acestea și iredentismul pronunțat al bulgarilor, și vă închipuiți, cu câte greutăți trebuie să lupte pentru existență, preoții români, noui numiți, mai ales cei care înainte de 1937 erau și extra bugetari!

Primii preoți români din Cadrilater fiind și învățători, cu 2 salarii, au dus-o mai potrivit, dar aceștia, ce se trimit acum, sînt cei mai umili slujbași, față de lefurile celorlalți funcționari.

În toată Dobrogea, dar mai ales în Cadrilater așezările locuitorilor sînt în sate mici în jurul la 100 familii și mai mici, la distanțe între ele, așa că au fost parohii la înființare, cu 6 și 8 sate. Locuitorii, deprinși fără preot și fără biserică, n'au mai practicat datinele creștine și acum, când, prin grija părintească a P. S. Episcop Gherontie, s'au înființat parohii și trimis preoți, își poate cineva închipui cu câte greutăți au de luptat!

Au fost preoți, care nu au fost primiți la nimeni în gazdă, când s'au dus întăia oară. Acum am văzut un preot, (în com. U.), despre care am auzit cele mai frumoase cuvinte, ce se pot spune, care stă la marginea satului, în o casă neterminată, apa din topirea zăpezii și ploii îi intrase în casă. Umezeala și aburul îi stricase tot ce avea mobilă și haine. Locuște în o singură odă, unde gătește și mănăncă. Trei copii și o neajungere, de te îngrozește. Biserică n'are în nici unul din cele 4 sate, care compun parohia. În schimb în 2 sate bapțiștii numai câte 10-15 familii au ridicat falnice case de adunare de piatră. Dela Septembrie suplinește și un post de învățător, la un sat vecin. Se duce pe jos la 2 km. în fiecare zi.

Să se știe apoi, că în satele de minoritari bulgari, nu există venit al epitrahilului. Singura speranță e în leafă, pe care nu știe dacă a luat-o vreodată întreagă, împrumutându-se mereu în comptul ei, când e strimtorat.

Aceasta e situația aproape peste tot în Dobrogea. În Cadrilater, sunt cazuri și mai rele, ca cel descris.

Alt preot îmi spunea, că în 4 ani de preoție n'a eșit nici odată, cu o sută de lei de la biserică și are 600 familii de enorași. E impus și plătește 1500 lei taxa de profesie, dar ar fi bucuros să încaseze statul tot, că se teme că nici atât nu are venit. (Pr. L. M. din S.).

Când îi vezi după câțiva ani de preoție, îi plângi. Sînt cu totul stîngaci și ar voi să arate, că s'au sacrificat, au pregătire și ar avea dreptul la un trai mai omenos. Am constatat cu acea ocazie, și cât valorează un tovarăs de viață pentru un preot; în impasuri ca acestea.

Față de toate acestea, avînd în vedere și rolul de pioni ai românismului, pe care-l au preoții în această parte a țării, este drept să aibă un spor de salar, față de cei din restul țării. Ceiace ar trebui mai mult, să fie socotit acest loc din țară, ca un stagiu, care să le dea dreptul cu precăderi la mutări și înaintări. După cum prin nouile orîndueli medicii și alți slujbași titrați, trebuie să facă un stagiu la țară, ca apoi să aibă dreptul la oraș, așa să fie și preoții, care fac stagiul în Dobrogea, să fie preferați la vacantări în restul țării.

P. S. Episcop Gherontie, cunoscător al lipsurilor și suferințelor, care le îndură acești misionari de sacrificiu, îi are în vedere la transferări. Dar ce poate să facă pentru toți, când Dobrogea are 3 județe și numai Ialomița e în condiții de trai mai omenesc? Ar trebui, ca în toată țara să fie preferați la vacanțe, socotindu-li-se ca o înaintare și să treacă cât mai mulți prin acest loc de suferinți.

Cu aceleași greutăți și mizerii luptă și tovarășii de suferință, învățătorii. Sînt priviți cu ochi răi și dușmănie, știindu-i că reprezintă idealul românesc. Copiii nu știu și nu vor să învețe limba oficială a statului, așa că munca e dublă. În satul I. jud. Constanța învățătorul I. la treizeci de ani albit și gârbov de muncă și supărări. Aceaș am observat la S. și în toate satele cu minoritari. Olteni plin de inimă, dar istoviți și îmbătrăniți înainte de vreme.

N'au nici ei nici un spor de salar.

Ceiace am observat cu multă bucurie: o armonie desăvârșită între preoți și învățători. Lipsurile și suferințele i-au făcut frați de cruce. Sînt însuflețiți de ideal și muncesc din greu. Sînt cu adevărați apostoli și-și împart bucuriile și necazurile. Școala și biserica sînt la dispoziția amândorora.

Învățătorul din satul S. în dragostea de neamul românească și idealurile naționale și-a pus chiar situația în joc, dîndu-i-se epitetul de agitator și a scăpat un sat de la pierzare, ai cărui locuitori erau să-și schimbe cultul. Când i s'a trimis preot în sat l-a făcut frate, l-a primit și găzduit cu dragoste.

Altul s'a dus de 3-4 ori în mijlocul locuitorilor, spre a-i povăţui şi îndruma în chestiuni, care priveau biserica.

Organele noastre de administraţie nu pot concepe o cercetare a unui sat, fără a cunoaşte şi pe aceşti fraţi de suferinţă.

Mă gândesc la unii învăţători din regat, care nici şcoala nu vor să o pună la dispoziţie preoţilor, pe la cercuri, iar altul, odată a fost nevoe de intervenţia D-lui Prefect, să ne dea şcoala pentru un cinematograf religios, ce-l reprezentam prin sate.

„Cine n'a gustat amarul, nu ştie ce e zaharul“.

R.

Pentru ce trebuie să postim?

Anunşasem pentru acest număr, un articol pentru Biserici. Dar, dau satisfacţie unui amic medic, distins cititor al Tomisului, care mi-a cerut să scriu ceva despre post. Astfel, că, despre Biserici, voi scrie, în luna iubirei—luna Mai, când bunul Dumnezeu mă va învrednici, să aduc unele argumente vii, pentru Casa Fiului Său iubit.

În cele ce urmează, nu mă voi aprofunda în doctrina spirituală cu atât de cunoscutele ei baze fundamentale, despre post, acest util necesar fizicului şi înainte mergător sufletului omului, omul această făptură aleasă a Domnului, care greşeşte mult, de multe ori nu ştie, ce vrea şi carear vrea să se mântuiască, dar nu are pe nimeni, care să l tragă spre adevărata lumină, adică mai bine zis, să-l ia cu forţa la acţiune.

Intr'adevăr, postul, este arma. ce taie negura păcatului, părghia, care îndreaptă pe om, şi-l face să-şi mai ridice ochii la cer, să-l caute pe Dumnezeu. Acel post care, uşurează corpul şi-i înalţă sufletul.

Când Sfinţiţii ierarhi la Sinodul de la Nicea din veacul al IV lea au impus necesitatea posturilor, au făcut aceasta, dintr'un înalt imperativ spiritual, sufletesc şi trupesc, dând exemplul pe însuşi Mântuitorul Hristos, care înainte de a începe propovăduirea, a postit 40 zile. Nu post cu mâncăruri alese, de post, ci un post, fără a gusta nimic.

Noi însă vom trata, despre postul în sine moderat, răci nimeni dintre noi, nu este vrednic a se asemăna manifestărilor divine, ale Fiului Mântuitor.

Sburdăciunea trupului şi smintirea minţii, găesc prin post, cel mai eficace salvator. Din punct de vedere trupesc, postul este necesar, după o îmbuibare, cu tot felul de alimente grase, cărnuri şi băuturi. Următor acestora şi în posturile

fixate de Biserică, consumația alimentelor vegetale, și fructe sunt adevărate tezaure de vitamine și substanțe diuretice, cari întăresc organismul, curăță stomacul și intestinele de toate ingredientele carnivore și grăsimile supărătoare, dând puțința ficatului, care se numește și laboratorul corpului omenesc, să lucreze mai în voie și mai corect, materia alimentării sanguine; în timp ce stomacul primește alimente ușoare la digerat și nu este supra încărcat.

Dacă Tolstoi, marele cugetător rus, a trăit peste 100 ani, aceasta se datorește faptului, că în toată viața lui nu a mâncat carne, nici de pasăre și nici de vită.

În toate cultele, există fundamentul conservării vieții. La conservarea vieții, Biserica noastră, a rânduit și posturile, cari sunt adevărate puncte de verificare ale omului, atât din punct de vedere trupesc, cât și sufletec.

Între posturi, cel mai mare și primul din an, este postul Sfântului Paște, care se poate numi și postul mântuirii. Ferice de muritorii, cari se fac vrednici de el. Șapte săptămâni, de mâncare cumpătată și ușoară, aduce șapte ani de viață. În aceste șapte săptămâni de post, fără carne, corpul omului se ușurează, organele de digestie se desînbuiează se hodinesc, circulația sanguină se moderează, inima bate liniștit și omul se înseninează, la față și la suflet.

După un post regulat, nu trebuie urmat imediat abundență de alimentare cu cărnuri. Cei cari au făcut aceasta, au observat. că și-au deranjat stomacul și au dobândit și dureri de ficat.

Postul trăit cu alimentația de: linte, hrana lui Avram și a lui Abel, fiul lui Adam, cu fasole, cartofi, mazăre, ridichi, varză, etc. fructe: mere, prune uscate, fierte, portocale, sunt prescripția folositoare, căci acele alimente conțin îndestul substanțe hrănitoare și diuretice, pentru întreținerea persoanei ca om manual, sau intelectual.

Iată arma pregătirii trupului, pentru izbăvirea sufletului.

Și după acest sfat pentru mântuirea trupeză, se cade să-i dăm și alimentație sufletească. După ce am scos trupul din câmpul îmbuibărei și liniștit de zburdăciunea trupeză, să-i dăm în timp și hrană spirituală prin citirea de cărți sfințe: Psaltirea, Biblia și mai ales mergând la Biserică sărbătorile și Duminica. La urmă, în săptămâna mare, să mergem la duhovnic să ne mărturisim păcatele,—căci așa a rânduit Tatăl Ceresc—și apoi să ne împărtășim cu Sângele și Trupul Fiului Mântuitor. Astfel, vom fi vrednici de mântuire, de unde naște frăția și iubirea între oameni. Acea iubire călăuzită de post și rugăciune.—atât de mult răsvrătită astăzi și care ar trebui, cel puțin acum semănată printre oameni. Iubire, care ar distruge: cearta, mândria, avarismul prin acaparare și moartea.

În postul cel mare al Sfântului Paște, să ne rugăm cu Sfântul Efrem Sirul, prin cuvintele cântate în Biserică la așa frumoase izbăviri: „Domnul și stăpânul vieței mele, duhul trândaviei, al griiei de multe, al iubirei de stăpânire și al grăiei în deșert nu mi-l da mie;

„Iar duhul curățirei, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-mi-l mie, slugii tale;

„Așa Doamne, împărate, dăruiește-mi, ca să-mi văd greșalele mele și să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii vecilor, Amin!

Și acum cu sănătate, la numărul pentru Sfântui Paște.

Al. Panaite Nicorești

Ruga Domnului în biserică

Versetul 7 din psalmul 131 spune: „Intra-vom în lăcașurile Lui, închina-ne-vom în locul unde au stătut picioarele Lui“.

Acest lăcaș, despre care vorbește în chip profetic psalmistul este Biserica, sălașul lui Dumnezeu, care închipue locul unde au stat picioarele Mântuitorului lumii, sălaș care reprezintă peștera cu ieslea, mântuitoarea Golgota. Sălașul în care se aduce jertfa, cea fără de sânge a lui Hristos, pentru preamărirea lui Dumnezeu. Se mijlocește credincioșilor, cari iau parte la această jertfă. împărtășirea adevărurilor și darurilor mântuitoare, pentru mângăierea și întărirea în calea și luptele vieții. În acest lăcaș, adunându-ne cu frații noștri spre rugăciune comună și împărtășirea cu sfintele taine, ne întărim în credință și ne îmbărbătam, mângâindu-ne în multele nevoi și grelele încercări, ce plutesc deasupra capului nostru.

Dela înălțimea tronului până la coliba săracului, toate clasele sociale iau parte de bună voie la slujba dumnezească. Și nimeni nu se întoarce dela biserică, fără a deveni cât de puțin mai înclinat spre dreptate și adevăr, fără a nu simți o alinare a suferinței, un început de vindecare a inimei rănite, o cât de mică liniștire a sufletului bântuit de ispite, o rază de nădejde pentru un viitor mai bun...

Și totuși, printre milioanele de oameni, cari trăesc pe pământ, se găsesc și indivizi izolați dintre cari, unii din îngâmfare ori din ignoranță, sau și din ambele aceste pricini unite cu interesul și încopciați prea puternic de grija lumească, să cuteze a zice: Putem să ne închinăm lui Dumnezeu în casele noastre, tot așa de bine ca și la Biserică.

Apoi, nu dorul de o viață mai bună religioasă și mai curată creștinească, îi face pe asemenea oameni să fugă de biserică, de adorarea solemnă a lui Dumnezeu. Sufletul cu adevărat creștin nu poate fi mai ușor încălzit și dispus la simțeminte și por-niri binefăcătoare, decât atunci, când aduce omajul închinării sale Părintelui Ceresc, în însăși casa Sa, în mijlocul fraților binecredincioși.

Dumnezeu este pretutindeni și poate fi adorat în orice timp și loc. Pentru firea omenească mărginită însă, s'a simțit din început chiar, trebuința unui loc anumit, în care să se poată întâlni în chip solemn făptura cu Ziditorul, care a hotărît și a sfințit Insuși un asemenea loc de închinare în vechiul așezământ întâi în Cortul Mărturiei, apoi în Templul din Ierusalim. Mântuitorul a respectat și frecventat Templul la sărbători și ori de câte ori venea în Ierusalim învăța în el, numindu-l Casa Tatălui Său. Apostolii au urmat pildei Mântuitorului, și numai fiindcă la început erau prigonii și scoși din soboare, ei se întruneau la rugăciune și închinare comună prin catacombe și peșteri. Dar, când și unde încetau prigonirile, se ridicau Biserici mărețe, iar părinții bisericii au așezat în ele toate cele trebuincioase sufletului.

Când ochii noștrii zăresc în fundul Bisericii, locul în care la începutul vieții noastre ne-am unit cu Hristos prin botez; când privim altarul, la picioarele căruia am primit împărtășania cu sfintele taine; când unora dintre frații noștrii creștini le cad privirile asupra locului martor al momentului, în care, prin chemarea binecuvântării cerești, ei au primit, ca și Adam în rai, din mâinile Ziditorului pe tovarășa vieții; când privim în fine locul unde, rămășițele ființelor noastre iubite sunt petrecute cu cinste cuvenită, până la pogorîrea lor în sânul pământului, toate aceste amintiri deșteptate în noi, fac casa Domnului mai venerabilă, mai măreață în ochii noștrii.

Dacă vederea acestor locuri sfinte, nu pricinuește unora o emoție religioasă, înseamnă, că aceia sunt niște nenorociți căzuți adânc în prăpastia răutății, sunt lipsiți de o inimă simțitoare.

Omul, purtându-și gândul numai la ocupațiile sale în zile de lucru, se reculege în zile de duminici și sărbători. Grija de hrana trupească trebuie să cedeze grijei de mântuire. În Biserică, chiar în cazul când nu am fi în mod firesc dispuși a face reflexiuni pioase, în marea adunare a fraților creștini, puterea pildei ne subjugă inima. Aici ne aflăm în fața Părintelui oamenilor, toți purtând numele de fiii ai Săi. Biserica este corabia, care ne poartă prin valurile furioase ale timpului, către limanul mântuirii. De câte ori intrând în ea nu zicem: aici veneau și părinții, aici se ruga tatăl meu, aici maica mea purtându-mă în brațe m'a încredințat Proniei divine; aici implora ea ajutorul, când eram bolnav, aici s'au rugat strămoșii noștrii, cari de mult au părăsit pământul. Iar când noi nu vom mai fi pe pământ, copiii și ne-

poții noștrii să fie învățați prin exemplul nostru, să se închine în acest sfânt lăcaș, ca de aici mișcați de amintirea, că de noi le-au fost îndreptați pașii către biserică, un fiu afectuos, o fiică iubitoare, un frate, o soră, un prieten, cu suspine adânci, vor putea scăpa și câteva lacrimi duioase pe urmele pașilor noștrii.

De unde rățacirea, ca să stăm atât de reci față de casa Domnului?

Pretexte și motive de justificare pornite din imbold satanic, sunt găsite destule. Nu e cuuviință, ca uitându-se cineva pe sine, să se ocupe de alții. Nu e înțelept ca fiind bolnav cineva, să se ocupe de vindecarea altora, sau a pretinde ca tratamentului boalei sale să se supună și medicul, care îl îngrijește. E bine și cuviincios lucru să se ocupe fiecare de rana sa și de vindecarea sa, să se îngrijească de izbăvirea lui mai întâi și apoi de a altora, căci zice Sf. Ap. Pavel: „Fiecare din noi, de sine își va da seama înaintea lui Dumnezeu“. (Rom. 14-12).

Respectul pentru casa Domnului și pentru slujba dumnezească, întărește sufletul unui popor. Inspirația înaltă, simțămintele nobile și generoase nu se vor găsi decât între oamenii, cari cinstesc casa Domnului și iubesc podoaba ei. Ruga în biserică contribuie la perfecționarea morală a credincioșilor. În ce loc am simți noi mai viu mărirea lui Dumnezeu și nimicul lucrurilor pământești, decât în biserică, unde alături de noi regele și cerșetorul se prostern înaintea Lui? Care alt loc decât altarul Lui, ne amintește, că noi suntem liii unui aceluiași Dumnezeu?

În biserică, în acest lăcaș sfânt, în care strămoșii noștrii chemau ajutorul Lui, să binecuvântăm pe Dumnezeu.

Preot Gheorghe N. Popescu
Ghimpați-Ialomița

Sfânta Liturghie e rugăciunea **întregei societăți creștine**

„Mai întâi ne putem pune singuri întrebarea, dacă creștinismul se adresează numai individului, numai omului luat individual, sau și grupului de oameni? Cu alte cuvinte este ceva social în structura și acțiunea creștinului? Răspunsul dela început este categoric afirmativ, bazându-ne nu pe simple teorii, ci pe un trecut trăit, cunoscut de veacuri în istorie, de toți oamenii de știință pe acest teren și deci, mult grăitor. În priuul rând, nici omul luat individual, n'ar fi putut folosi, exclusiv învățătura creștină, căci el este remarcat și de antichitate ca „a-

nimal social“ (Aristotel). După cum afirmă sociologia, omul în afară de societate, rămâne o abstracție fără realitate și numai luând contact cu ceilalți oameni, devine om, căpătând conștiința propriei sale liri“ ¹⁾ „Ca împuterniciți ai Domnului, Apostolii cei dintâi, repetând Cina în amintirea Domnului, reproduceau în chip mistic Jerfja Sa pentru toată lumea. Și ei o oficiau nu numai în numele lor personal, ci pentru întreaga comunitate creștină de o sfântă emoție, pentru tot ce a făcut Mântuitorul, se alătura cu inima, cu toată puterea sa de simțire. Sfânta Liturghie era deci o rugăciune publică, iar nu secretă“ ²⁾.

Văzând că, creștinismul nu se adresează numai omului luat individual, ci întregului grup de oameni, căci formează societatea, să vedem acum, prin ce se adresează creștinismul societății ?

Biserica noastră creștină, voind ca lîi ei să aibă totdeauna în minte și inimă pe Dumnezeu, și totdeauna să-i mulțumească și să-L roage, a așezat mai multe timpuri pentru rugăciune și serviciu bisericesc, cari sunt cele șapte laude : a) ceasul al nou-îlea, b) vecernia, c) pavecernița, d) miezonoptica, e) utrenia, cu ceasul întâi, f) ceasul al treilea și g) ceasul al șaselea. Dar centrul acestor slujbe îl formează Sfânta Liturghie, pentrucă în jurul acestei sîinte slujbe se grupează toate celelalte.

„Sfânta Liturghie conține tot ce are biserica mai prețios, religiunea mai sublim, credința mai mîngăitor, iubirea mai fericită“ ³⁾ Sfânta Liturghie creștină este punerea în acțiune liturgică a poruncei exprimate în următoarele cuvinte ale Domnului nostru Iisus Hristos, la Cina cea de taină : „Aceasta să faceți întru pomenirea mea“ (Luca 22 VI). Așa dar, Sfânta Liturghie esta sacrificiul necurmăt al Noului Testament, în care Domnul Nostru Iisus Hristos, sub chipul pâinei și a vinului, în mod fără de sânge, se sacrifică, prin mâinele preotului liturghisitor, Părintelui său ceresc, astfel precum odinioară s'a sacrificat pe cruce în mod sângeros. Sfânta Liturghie după ființă este același sacrificiu care l'a adus Hristos pe cruce, pentrucă aici se sacrifică Părintelui ceresc unul și același dar, adică Iisus Hristos însuși, cu una și aceeași intențiune, adică spre iertarea păcatelor lumii. Numai modul sacrificării este diferit.

Pe cruce se sacrifică Hristos în moarte sângeroasă, dure-roasă, iar la Sfânta Liturghie, se sacrifică Hristos — cel prea mărit — în mod fără de sânge ; acolo se sacrifică Hristos numai odată și numai într'un loc, aicea, adesea și în mai multe locuri ; acolo se sacrifică Hristos spre a ne câștiga îmbelșugarea daru-

1) N. T. Buzea „Socialismul și creștinismul social“ Buc. 1925 pag. 13.

2) P. Vintilescu — Misterul liturgic — Buc. 1929 pag. 110.

3) N. Cotlarciuc — Liturgica Bisericii Ortodoxe — Cernăuți 1929 pag. 506.

rilor, iar aici spre a ni deschide și a ni împărtăși isvorul darurilor sale ¹⁾.

Sfânta „Liturghie“ cuprinde marele mister, care face să participe sufletele la toate stările lui Iisus Hristos, în jertfa sa pentru mântuirea neamului omenesc ²⁾.

Acum, să vedem ce înseamnă cuvântul liturghie și în care timp al activității sale mesianice a instituit Mântuitorul această slujbă, ca mai apoi, să vedem întrucât este Sfânta Liturghie o rugăciune a întregii societăți creștine.

Cuvântul liturghie înseamnă lucrare publică, adică lucrare, la care trebuie să ia parte, sau să asiste poporul. La noi și mai ales la țară s'a obișnuit lumea să vină la Biscrică numai atunci, când preotul slujește, săvârșind taina sfintei împărtășiri.

De aceia liturghia se mai numește serviciul bisericesc, când se face proscomidie și pregătirea Sfintelor Daruri, când preotul și poporul se poate împărtăși cu trupul și sângele Domnului.

Slujba Sfintei Liturghii este instituită de Domnul nostru Iisus Hristos, către sfârșitul activității Sale mesianice, în Joia Pașimilor, când a șezut cu Apostolii la masă, a luat pâinea, a mulțumit, a binecuvântat-o și a dat-o Apostolilor spunând: „Luați mâncăți...“ Apoi luând paharul a zis: „Beți dintru aceasta toți...“ adăugând: „Aceasta să faceți întru pomenirea mea“, (Luca 22 v. 19-20), și de aceia această Sfântă slujbă a liturghiei se mai numește și Euharistie (mulțumită), binecuvântare, sau paharul binecuvântării, împărtășire, comunicătură, masa sau masa domnească.

„In primul rând, după înfățișarea sa externă, Sfânta Liturghie se prezintă ca o rugăciune a bisericii, luată ca societate religioasă, rugăciune care strânge laolaltă pe toți oamenii fără a ține seamă nici de naștere, nici de gradul de inteligență și de cultură, nici de ocupațiuni și uneori nici chiar de naționalitate sau de rasa credincioșilor — Sfânta Liturghie este așa dar socializarea rugăciunii.“ ³⁾

Credincioșii, cari asistă la slujba Sfintei Liturghii, se simt între ei frați și-și adresează rugăciunea lor aceluiași Părinte, care e Dumnezeu — Astfel, când se dă binecuvântarea pentru începutul Sfintei Liturghii, binecuvântare prin care se arată că, împărăția Sfintei Treimi asupra lumii, asupra creștinătății ortodoxe este totdeauna binecuvântată de fiii bisericii și binecuvântarea dumnezeiască se dă asupra bisericii, după care se zice ectenia, mare, care cuprinde îndemn la rugăciune, — „Cu pace Domnului să ne rugăm“, adică să ne rugăm lui Dumnezeu după ce, mai înainte, ne-au împăcat între noi. Mai departe, slujitorii se roagă și cer să ne trimeată de sus pace, căci numai prin ea, o-

1) Idem — op. cit. pag. 502,

2) Pr. M. Bulacu — Pedagogia creștină Ortodoxă Buc. 1935 — pag 44.

3) Vintilescu P. Valoarea socială a liturghiei — Buc. 1931 pag. 4.

menirea poate fi fericită și, numai așa putem să ne rugăm pentru mântuirea sufletelor noastre.

„Pacea este dorința tuturor popoarelor, fără deosebire de credință. Pacea — liniștea sufletetească — este dorința tuturor religiilor din lume.“¹⁾ Pacea aduce lumii bine și lasă calea deschisă și liniștită spre progres și fericire — Starea bună a tuturor bisericilor, unirea în credință și unirea chiar a Bisericilor despărțite din sânul Bisericii ortodoxe, este dorința bisericii noastre, — care este una, sfântă, sobornicească și apostolească, — spre a fi o turmă și un păstor.

Apoi biserica se roagă și pentru credincioșii, cari cu frica lui Dumnezeu, cu evlavie intră întrânsel (în biserici), pentru arhieru, pentru rege și ostașii țării, factorii cei mai valoroși într'o țară cu legi sănătoase și moravuri bune“²⁾

Capul țării, căpeteniile oștirii, mai mari sfaturilor sunt garanția binelui social. Deci pentru toți se roagă, Biserica lui Dumnezeu, ca pe toți să-i ferească de orice rău. Se mai roagă, iarăși, ca Dumnezeu să facă clima, vântul și căldura să fie temperate și să nu aducă oamenilor suferințe boale și vătămare. Prin aceasta vedem, că Biserica prin preoții săi, la Sfânta Liturghie se roagă și cere dela Dumnezeu, milă pentru întreaga societate creștină. Mai departe slujitorii altarului pomenește la Sfânta Liturghie, după: „Mai ales pentru prea sfânta, curata...“ pe răposați, apoi biserica luptătoare de pe pământ (societatea creștină), toată episcopia drept credincioșilor, Sfânta Biserică, Regele, toată curtea și ostașii lui — când preotul zice: „Întâi pomenește, Doamne pe prea Sfințitul...“ toți cei de față se unesc cu el în rugăciune și cer ca să fie așa, pentru ca să poată învăța drept cuvântul adevărului și pentru ca să vestească numai pe Dumnezeu în îndeplinirea slujbei lor. Poporul spune prin cântăreții stranei: (Pomenește „Doamne) Pre toți și pre toate“, iar preotul se roagă pentru toți și pentru toate, începând chiar cu satul și sfântul Locaș, în care se roagă credincioșii, și cuprinzând în rugăciunea sa orice oraș, orice țară și pentru toți credincioșii, cari locuiesc în ele, pentru toți cei ce sunt pe mare, în călătorie, pentru cei bolnavi, neputincioși și pentru cei robiți; se roagă în același timp pentru mântuirea lor și pentru cei ce aduc roade duhovnicești, pentru cei ce fac bine în sfințele Biserici; „se roagă în general pentru toți oamenii, de orice condiție, ori unde s'ar găsi, pentru cei cari fac bine, pentru cei ce fac rău, pentru ca să înceteze de a-l mai face și pentru ca într'o singură pocăință să se întoarcă din toată inima spre bine.“³⁾

La Sfânta Liturghie, liturghisitorul se roagă, nu numai pentru cei ce i-au cerut acest lucru în acea zi, ci și pentru cei pe

1) Felea I. — Simbolice liturgice Arad. 1924. pag. 25

2) Idem op. cit. pag. 25.

3) Gogol N. (trad. Pr. Dumitrescu M.) Dumnezeiasca Liturghie. Râm. Vâlcea 1937 pag. 89.

cari i-a uitat în rugăciunile sale. Prin urmare, biserica, prin slujitorii săi, la Sfânta Liturghie, se roagă pentru toată societatea creștină, neținând seama de starea lor socială și neuitând nici una din trebuințele generale ale societății. Din cele de mai sus reese foarte clar, că Sfânta Liturghie e o rugăciune a întregii societăți creștine și că ea nu este indiferentă pentru societate.

Răscolind istoria ne putem convinge de acest lucru. Astfel în evul mediu, societatea își regula viața publică după cea a bisericii. „Crăciunul și Paștele, erau atunci cele mai mari lucruri ale existenței omenești — „Ciclul Liturgic“, adică lanțul de sărbători dintr'un an, care nu sunt altceva decât celebrări liturgice ale aniversărilor noastre creștinești a căpătat nu numai în viața noastră bisericească, ci chiar în viața civilă a popoarelor, o importanță de prima mână. Astfel calendarul civil era subordonat calendarului religios. În zilele de liturghie, adică de sărbători, cum erau cele ale Sfinților Apostoli, lucru înceta. Vacanțele tribunalelor atârnav deasemenea de epocile liturgice, cum s'ar putea spune și acum despre vacanțele dela Paște și Crăciun“¹⁾.

Preotul Gh. Mușat

com. Slobozia Nouă — Ialomița

1) Vintilescu P. Valoarea socială a liturghiei — pag. 5,

RECENZII

Nicolae Velimirovici: „Cugetări despre bine și rău“, trad. de d. Pisarov, pref. de Gala Galaction, București, Cugetarea, 1939, form. 8, 248 p. p.

Vlădica N. Velimirovici strălucește în zilele noastre pe scaunul episcopal ortodox din Ohrida. El reprezintă, în domeniul cugetării creștine și al oratoriei bisericești, o culme neajunsă poate decât de sfinții părinți din epoca de aur a literaturii creștine. Operile acestui vlădică sârb, ca niciunele altele, înfățișează slava întregii Biserici ortodoxe contemporane. Faima lui de neîntrecut orator și de scriitor cu profundă inspirație religioasă, a trecut de mult peste Balcani. Este cunoscut în America, tot așa de bine ca și în Europa. A propovăduit cuvântul Domnului în mănăstirea Westminster, în New-York și alte orașe mai însemnate din America, unde fiecă predică a constituit un adevărat eveniment pentru întreaga cugetare creștină. Operile literare i-au adus consacrarea titlului de doctor honoris causa, din partea universităților din Glasgow și Oxford.

Cartea de față conține un mănușiu de cugetări, cari se înseamnă în jurul a diferite idei evanghelice, toate scrise cufermecătoare limpezime de stil, cu multă cucernicie și fără un plan mai dinainte stabilit. Impresia generală—și cea mai vie—pe care o lasă în suflet citirea lor este, că avem de a face cu un scriitor mistic, care își are izvorul entuziasmului și al puterii de muncă într-o comuniune neîntreruptă cu Dumnezeu. Deoarece misticismul constituie aspectul fundamental al acestor „Cugetări despre bine și rău“, fiind în același timp secretul întregii și prodigioasei sale activități pe toate tărâmurile, vom zăbovi puțin asupra lui, așa cum se oglindește în opera de față.

În general, misticismul este un raport deosebit între om și Dumnezeu, care se bazează pe o experiență interioară, de natură cu totul specială, pricinuită de impresiile pe care sufletul le primește din lumea transcendentă. Sufletul depășește astfel hotarul care desparte cele trecătoare de cele veșnice și comunică cu izvorul său cel nevăzut, pe calea unei facultăți speciale. Așadar, misticismul respinge principiul filosofic, că adevărul se poate afla și înțelege exclusiv prin cunoașterea discursivă și afirmă că, mai ales când e vorba de Adevărul Suprem, nu elementul intelectual are cea mai mare importanță, ci, în adâncul sufletului omenesc se găsește un simț superior, o facultate de a sesiza divinul printr'un contact nemijlocit, care are în această privință un rol covârșitor. Deșigur, misticismul nu suprimă drepturile rațiunii discursive, însă susține numai că posedă și o altă cale de cunoaștere a Adevărului.

Misticismul religios, spre deosebire de cel filosofic, pune accentul pe ideea de Dumnezeu, care este ceva mai mult decât ideea abstractă a Adevărului. Centrul și puterea misticismului religios îl constituie Dumnezeu, entitate vie și mult iubitoare de faptele sale. Misticismul religios este o tendință irezistibilă a sufletului omenesc de a se uni cu Creatorul său; este sentimentul prezenței Lui în noi și în lume; este încredințarea neclintită a comuniunii indisolubile a sufletului cu dragostea lui Dumnezeu, ceiace constituie supremul lui ideal. Nu este indiferent față de mijloacele obișnuite ale Bisericii, de luptă împotriva necredinței și de aducerea sufletelor la calea cea dreaptă. Se ridică numai împotriva formalismului, a mecanismului și a ritualismului din viața creștină. Prin comuniune cu Dumnezeu, sufletul misticului își lărgeste orizontul vederilor și adună în el forțe neobișnuite pentru inițiative în domeniul practic. Deaceia misticismul a fost întotdeauna considerat ca o putere creatoare și diriguitoare de viață.

Vlădica N. Velimirovici este o personalitate mistică pentru toate cele ce am spus— în câteva cuvinte — despre misticism în general.

Este știut, că fazele înălțării sufletului către Dumnezeu, după mărturia unanimă a misticilor, se reduc la două principale: 1. via

negativ, sau faza curățirii de păcate și 2. *via contemplativă*, sau faza desăvârșirii spirituale. În prima fază, dat fiind că Adevărul nu se coboară decât într-o conștiință neprihănită de prezența patemilor, sufletul se străduiește să se desfacă de orice înclinare către cele lumești, prin privațiuni și încercări de tot felul, ajungând astfel la amuțirea tuturor pasiunilor. În această stare de pregătire, prea sfințitul nostru autor recomandă stăruitor un procedeu de mortificare a simțurilor și mai ales a truliei, în care amintește pe marele mistic spaniol. Juan dela Cruz. „Prefă-te cu gândul în nimic. Privește asupra ta ca asupra unuia care a murit. Vezi-ți moartea în trecut, nu în prezent și nici în viitor“ (p. 29). Dar nu numai cunoașterea Adevărului, ci și aceia a tainelor lumii acesteia este în funcție de viața curată pe care o duce cineva. „Alimentează încontinuu curăția inimii, ca să ți se ridice măcar pecetea unei singure taine din lume“. (p. 69).

În adâncul sufletului omenesc se află un simț spiritual, care primește impresiunile cerești. Acest simț interior și spiritual, după mărturia majorității mysticilor, este localizat în inimă, care este centrul puterilor sufletești și motorul vieții trupesti. E vorba, desigur, de o facultate de a sesiza divinul, de un simțământ al divinității, — *sensus divinitatis*, — cu care este înzestrat sufletul uman. Organul acesta, care se deschide direct în absolut, dând naștere la sentimentul religios care angajează întreaga noastră ființă, se numește cel mai obișnuit *credință*. După învățătura Bisericii ortodoxe de Răsărit, credința, luată în sensul acesta de facultate de a sesiza divinul din noi și din lume, nu este un simplu *donum superadditum*, un dar adăugat ulterior făpturii noastre, cum susține Biserica Romei, ci este originară sufletului uman. Ne naștem cu acest simț spiritual, așa precum, bunăoară, ne naștem cu simțul vederii. Cine, din nefericire, nu posedă acest organ, ce se deschide ca o fereastră în supranatural, e socotit îndeobște un infirm, ca și un orb din naștere. Din rândul acestor nefericiți se recrutează de cele mai adeseori ateii de bună credință. Deoarece acel ce nu posedă simțul religios este lipsit de latura empirică, de baza experimentală ce precedează și alimentează cunoașterea religioasă. El nu simte prezența Lui Dumnezeu, fapt ce constituie dovada primordială a existenței Lui pentru orice credincios; nu este animat de sentimentul prezenței divine în noi și în lume, dela fața căruia nu putem fugi, oriunde ne-am ascunde. „În adevăr, mai ușor vei fugi de văzduh de cât de Dumnezeu“. (p. 25).

Căci, mai mult decât în natura încojurătoare, Creatorul își află locaș predilect în sufletul omenesc, făcut după chipul și asemănarea Lui. „Singura întrebare sinceră a sfântului către Dumnezeu, este:—Doamne, spune-mi cine ești ca să știu cine sunt?“ La care răspunsul fără greșală este numai următorul: „Omule află-mă pe mine în tine!“ (p. 27). Sufletul mistic, mai mult ca oricare altul, simte în adâncul său cel nepătruns prezența lui

Dumnezeu și caută să-și exprime faptul în felul său. „Se află în fundul sufletului meu cineva; întind mâinele să-l cuprind, însă îmi dau seama, că pentru aceasta mi-ar trebui niște mâini mai lungi decât întreg universul“. (p. 49).

După faza pregătitoare a spiritului în evoluție către Dumnezeu în care predomină cunoașterea intelectuală, alături de strădania de a deveni fără prihană, urmează o treaptă superioară de cunoaștere și apropiere a lui Dumnezeu, anume calea contemplativă. Rațiunea, fiind numai spectatoare și exterioră lucrărilor, nu epuizează conținutul noțiunii de Dumnezeu. Și cum Cel ce nu e abordabil cu mintea locuiește cu plăcere în inima omului, la un moment dat trebuie să coboare și ea în acest mădular spiritual, unde e nevoită să tacă și să asculte. Vorbește credința. Desigur, nu exclusiv, dar în mod precumpănitor. Grația divină își face în ea sălaș și centru al operațiilor sale sfințitoare. Dragostea de Dumnezeu se deșteaptă și umple năvalnic sufletul. Astfel faza meditației și a privegherilor încetează, spre a face loc contemplației, în care Creatorul și creatura se apropie și formează un singur Duh. (I Cor. 6, 17), Dragostea e mai presus de toate, căci prin ea ne unim cu Dumnezeu, supremul nostru ideal. În acest chip, depărtarea de la noi la Dumnezeu se scurtează cu totul și odată cu aceasta și cuvintele și cugetările nu-și mai au rostul“. (p. 88).

Dacă, prin credință, omului i se deschide o fereastră în lumea realităților supranaturale, prin dragoste el ajunge la apropierea nemijlocită și la viziunea lui Dumnezeu. În sânul creștinismului „numărul acestor suflete în nemijlocită apropiere de Dumnezeu este nepus de mare, mai ales în biserica ortodoxă de răsărit:....“ În această stare de viziune „lumea se pierde ca și când n'ar avea ființă“. Și, ca unul care trăește real aceste sublime momente de contemplație, fiind în același timp o minte iscoditoare de filosof, autorul nostru încearcă să explice faptul viziunii sale“ prin toate ce sunt în universul întreg, asemuindu-l cu „privirea soarelui prin sticlă, când se vede numai soarele, în timp ce sticla rămâne nevăzută“. (p. 129).

În această fază finală, când Duhul Sfânt încolțește în inimă, sufletul se consumă în adorarea și preamărirea lui Dumnezeu. Deaceia se spune cu drept cuvânt, că contemplarea este preludiul slavei și fericirii noastre veșnice. Este dela sine înțeles, că viziunea Adevărului procură sufletului o stare de negrăită fericire, „deoarece vei simți, că nimic nu-ți trebuie, afară de strălucita și dulcea față a adevărului“ (p. 33). Totuși elementul de teamă sacră nu lipsește, ca parte constitutivă și integrantă, din sentimentul religios. „În timpul unei puternice viziuni a lui Dumnezeu, cu groază—mai întâi cu groază—omul speriat întrebă pe Dumnezeu: „Unde mă voi duce departe de Duhul Tău și unde voi fugi departe de Fața Ta?“ (p. 192).

Credința, ca organ ce se deschide în absolut, sesizează pre-

zența negrăit de dulce a lui Dumnezeu, iar sufletul—simțind-o—se acoperă de dragoste nețărnută. În acest fel, credința este temelie și pricină a dragostei. Credința poartă în sine sămânța dragostei, căreia îi dă prilej să încolțească și să dea rod. „Dacă pierzi dragostea, ai pierdut fructul din pom; însă dacă pierzi și credința, ai tăiat pomul“. (p. 103). Credința primește, prin mădulelele interne și cel mai sensibil, care este inima, impresii dela Duhul Sfânt, același, care a inspirat Sf. Scriptură. „Deaceia scrisul pe inima ta se potrivește cu al Evangheliei: una rupe pecețile celeilalte, una tâlmăcește pe cealaltă“. (p. 79).

Așa dar, există două căi bine deosebite de cunoaștere a lui Dumnezeu: una a rațiunii discursive—cunoașterea intelectuală, din revelațiunea naturală și supranaturală („ochii cei din afară“), alta a experienței religioase—cunoașterea „sensibilă“ a prezenței divine din noi și din lume („ochii cei lăuntrici“). Dar atât rățiunea discursivă, cât și experiența religioasă, ajunsă chiar în lăza sublimă a contemplației, nu sunt decât simple organe de cunoaștere și sezizare a divinului. Dacă nu le-ar corespunde realitatea, pentru care — în ultima instanță — sunt create, adică Adevărul, ar fi cu totul oarbe și deci inutile. Ci vederea veșnică răspunde, atât ochilor „dinafară“, cât și celor „lăuntrici“: „Și unii și alții sunt orbi fără Mine. Însă când eu privesc prin ei, și ei privesc prin Mine, și unii și alții văd“. (p. 51)

Dar „ochii cei lăuntrici“ cari se deschid și văd în lumea de dincolo de natural, sesizează nu numai prezența elementului divin, ci și pe aceia a spiritalului rău, care a semănat moartea în univers. Din acest fapt ia naștere perspectiva prezentă aproape în toate cugetările autorului despre bine și rău, care reprezintă viața „ca pe drama plină de groază a binelui și răului“ (p. 18) Sufletele care nu văd sunt oarbe și iau viața în ușor. Diavolul însă are un rol central în viața omenească; el este cauza tuturor relelor din lume. „Diavolul este tatăl păcatului, iar păcatul tatăl morții. (p. 191). Moartea s'a ivit dintr'o prăpastie fără fund, și s'a revărsat în univers, ca și aluatul într'o pâine. Întreaga lume s'a dospit cu duhul morții, care a pătruns în toate ființele și în toate lucrurile: „Toată lumea zace în cel rău“. (Ioan I, 19) Aceasta este adevărata genealogie a răului din lume; apărut din abis, diavolul s'a agățat și încolăcit de puntea ce duce în împărăția luminii și a vieții, pricinuind primul păcat prin care a intrat moartea în lume. Deci moartea nu provine din natură, ci este o venetică în natură; mai mult merge împotriva naturii; este nenaturală. Așa s'a născut, între om și univers, sentimentul solidarității cosmice, care avizează spiritul cel rău ca pe un musafir nepoșit și păgubitor în lume, — sentiment care caracterizează pe toți misticii, de pretutindenți și de totdeauna. Dată fiind însă nădejdea în biruința finală a binelui asupra răului, a vieții asupra morții, optimismul creștin își află o temeinică îndreptățire morală în conștiința creștină (p. 243).

Vlădica Nicolae Velimirovici reprezintă un autentic misticism ortodox.

Elementul uman se alimentează cu cel divin, pe calea unei apropieri nemijlocite. Punctul de întâlnire îl constituie inima, luată nu în sensul ei propriu, ci în înțeles figurat, de cel mai adânc mădular al organismului omenesc. Desigur această unire a sufletului cu Dumnezeu rămâne deocamdată o taină.

Elementul cognitiv precumpănește asupra celui pasional, emoționalist.

Dumnezeu nu este un obiect, către care sufletul să tindă cu pasiune, ci e dragostea care pătrunde în om, îl transformă și îl luminează.

Ideia de transfigurare, nu aceea de îndumnezeire, care este de origină panteistă, stă la baza misticei ortodoxe; căci ea aspiră la căpătarea darurilor Duhului Sfânt, care transformă inima, luminează mintea și transfigurează întreaga natură omenească.

Extazul nu are o importanță capitală, ci un rol precumpănitor în viața mistică a prea sfințitului nostru autor. Ceiace importă, ca și pentru cel mai mare mistic al creștinătății, care a fost Sf. Pavel, este să trăiești în Hristos și prin Hristos și asta nu numai în momentele excepționale de extaz, ci în viața de toate zilele.

Idealul misticismului autentic creștin, așadar, este continuă viață mistică în Hristos, pe terenul solid al moralității, evanghelice, care de altfel este singura lui piatră de încercare.

Cartea vlădică-i N. Velimirovici, scrisă cu simplitate evanghelică și sub perspectiva eternității, constituie o oază de odihnă în apropierea Domnului, în pustiul sufletesc care, hântue vremurile noastre.

Deși ea volum e mică, cât un grăunte de muștar, ea umple un gol imens în viața și literatura noastră creștină, pentru care e foarte bine venită.

Diacon GH. A. VICOL — Bazargic

* * *

Fabiola. *Roman traducere de Al Lascarov Moldovanu.*

În această vreme, când ideia de Dumnezeu și religie sînt neglijate și trecute pe planul al doilea, ba chiar refuzate de atîția semidocți necredincioși, D I Lascarov Moldovanu a căutat să ne dea la lumină această traducere, care își găsește răsunet în timpurile, pe care le trăim,

D. Lascarov Moldovanu apreciatul scriitor, mai ales pe tărâmul religios, fiind adânc pătruns de duhul evangheliei, luptă din răzputeri pentru păstrarea credinței noastre strămoșești, atât prin viu grai cât și prin scris, traducând această lucrare, Fabiola, sau viața din catacombe.

Autorul expune în această lucrare într'o formă atractivă

și cu pătrundere, viața petrecută de primii creștini în timpul persecuțiilor, cari cu toată prigoana dusă contra lor și cu toate piedicile, ce li se puneau se adunau prin catacombe pentru a se ruga lui Dumnezeu. Fără a-și prețui viața, ci luptau pentru răspândirea credinței celei adevărate. Destul de frumos și demn de urmat și de noi, ne expune autorul felul cum o mamă își creștea copilul în spiritul religiei creștine, mai ales că învățase la școlile păgâne, unde se dădea educație contrarie creștinismului.

Mai departe, autorul ne expune în culori destul de vii, felul cum creștinii din acea vreme știau să-și păstreze credința și să facă și adepți, Fobiala eroul principal al cărții era o bogată păgână, care pe lângă celelalte avea și o sclavă, care era creștină, anume Lira, care lupta din răzputeri să convertească și pe stăpâna ei și ajunge până acolo, că atunci când fratele ei vrea să omoare pe stăpână sa se aruncă în fața cuțitului fratelui ei și e rănită. Această rană mai târziu i-a provocat și moartea, dar moare fericită, că în cele din urmă, face să treacă în rândul creștinilor și stăpâna sa, care era o convinsă păgână.

Cetind această carte, îți asociezi cele scrise în Quo Vadis, în care autorul expune tot persecuții de ale creștinilor, dar Fabiala este mult superioară celeia, mai ales prin forma, ce i-o dă traducătorul.

Deci, d-l Lascarov Moldovanu, adânc cercetător al religiei noastre creștine ortodoxe, traducând această lucrare, s'a gândit să dea publicului cetitor exemple demne de urmat, ale adevăraților creștini. Își pune tot sufletul în traducerea acestei cărți, căutând să o redea într'o limbă clară și pe înțelesul tuturor, ceea ce face a nu te sătura cetind o. Cu toții cunoaștem bogăția de cuvinte și expresii românești, în care știe să scrie și să se exprime d-l Lascarov Moldovanu. Este o carte sinceră, o carte care nu trebuie rămasă necetită, de nici un bun creștin.

Nu pot uita impresia, ce mi-a făcut o această carte și cred că aceiași impresie va face tuturor celor ce o vor citi, dela cel mai mic până la cel mai mare, dela cel mai necunosător până la cel mai adânc cunosător. E o carte, care înmoie sufletul oricărui necreștin. Este o carte vrednică de recomandat pentru consolidarea credinței noastre creștine.

Deasemenea pentru c. preoți, ca material de popularizat în conferințele cercurilor pastorale, când au subiecte apropiate de această temă. Iar cetitorii mai înaintați în cunoștințe, o pot folosi direct, cu un folos real.

Am fiut să remarc utilizarea popularizării acestei cărți, după cum pe bună dreptate putem spune, că de acelaș gând a fost călăuzit și d-l Alex. Lascarov Moldovanu, când s'a

gândit să ne traducă această carte, care este ca o comoară pentru sufletele noastre.

Este demnă de remarcat, mai ales în aceste vremuri când marea parte a poporului, în special dela periferia adevăratei intelectualități, nu o preocupă gândul de Dumnezeu. Tocmai aceste vremuri turbure ale credinței noastre văzându-le d-l Lascarov Moldovanu, s'a gândit ca atât cu vorba, după cum foarte bine știm, dar și cu scrisul să restabilească temelia credinței noastre creștine.

Trăducătorul merită lauda și recunoștința noastră.

Pr. Georgescu Velicova — Caliacra

Pe pământ pace,..... și între oameni bună voire.

(Luca II. 14.)

Au trecut abia două decenii și ceva dela sguđuitoarea tragedie a războiului mondial, care a sdruncinat din temelii aproape întreaga omenire, pricinuindu-i pierderi colosale, și, cu toată resemnarea din fața masacrului de atunci, iată-ne și astăzi trăind timpuri aproape asemănătoare celor, de acum două zeci și ceva de ani în urmă.

Astăzi,..... pe pământ, pe apă, sub apă și în aer, au reintrat în funcțiune aceleași diabolice instrumente distrugătoare de valori, care-au făcut în timpul unui lung șirag de războaie munți de cadavre și rîuri de de sânge. Aceleași tunuri, aceleași puști, aceleași mitraliere, aceleași tancuri, aceleași avioane, aceleași vase, aceleași torpiloare și contra torpiloare, au reinceput aceiași muncă diabolică, care nu poate avea altă țință decât: „*Ruina și dezastrul*“.

Astăzi,.... pământul scârție din încheeturi, iar Europa geme din adâncul inimei. Progresul a stagnat,.... iar ruina îi ia locul.

Popoarele pier,.... palatele cad,.... sângele curge,.... și,.... oamenii mor. Pare, că s'au realizat cuvintele Psal-

mistului : „*Scoală-te Doamne și judecă pământul, căci toate neamurile sunt ale Tale*“. (Ps. 82.8).

Intr'adevăr: Războiul de azi este un adevărat act de judecată dumnezeiască. Taina fărădelegilor tuturor neamurilor a început să lucreze (2 Tes. 2. 7) și mânia lui Dumnezeu, care este Judecătorul celor vii și a celor morți, s'a coborât în mijlocul lor.

Deci,... oameni nelegiuți au fost,—și sunt și azi,—aceia, care-au grăbit, — și grăbesc, — venirea zilei de judecată și peire prin foc.

Astăzi, mai mult ca oricând, pare, că Dumnezeu s'a coborât pe pământ, ca să judece lumea pentru nelegiuirile ei.

Pare, că zilnic auzim glasul corifeului apostol al neamurilor, exclamând: „*O, adâncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu !.., Cât de nepătrunse sunt judecățile Lui, și cât de neînțelese sunt căile Lui !...* (Rom. 11.33).

Pare, că judecata lui Dumnezeu s'a coborât pe pământ!...

Intr'adevăr: Numai și numai prin această coborîre a judecății lui Dumnezeu pe pământ, — și numai prin aceasta,—se poate explica faptul, că s'au răzvrătit atâtea popoare, — „*frați întru Domnul,*”—unele contra altora, luptând din răsuputeri la nimicirea lor reciprocă, și, uitând, că bunul și blândul nostru Mântuitor Iisus Hristos a propovedit dela ieslea din Betleem și până la crucea depe Golgota numai și numai „*Pacea*“, (Marcu 9.50; Luca 19.42); îndemnând lumea, să trăiască numai în pace, în liniște și în bunăvoire, cum de altfel cântau și îngerii la Nașterea Domnului: „*Pe pământ pace,... și între oameni bunăvoire*“. (Luca 2.14)

Dar,... spre nefericirea lumii întregi, iată preceptul Evanghelic,—„*Pacea*”—căruia, noroadele, deși creștine, i-se opun cu toată tenacitatea. Și,... oare această împotrivire diabolică nu e spre a lor pierzare? Da. Aceasta o știu cu toții, dar merg înainte, — spre *prăpastie*, — pentrucă, poate, într'acolo le duce voia lui Dumnezeu, care, în urma nelegiuirilor din societatea de azi, poate fi statornic hotărîtă să extirpeze „*Răul*”

din lume, cum era statornic hotărîită, să nimicească și cetatea Ninive din Vechiul Testament, (Iona 3.40).

Dar, popoarele beligerante, care au putut ajunge la o civilizație atât de înaintată, n'au ajuns a ști, că datorită unui post aspru, unei rugăciuni din suflet și unei hotărîri spre mai bine, „*Dumnezeu n'a mai pedepsit pe Niniviteni*. Cu rugăciune și post, se poate înmuia inima lui Dumnezeu, (Fapte 13.3, 14.23) și se pot scoate și dracii? (Marcu 9.29). Oare fac mai mult tratatele, alianțele, încrederea în sine, bombele, minele și alte minunății ale civilizației distrugătoare, decât Dumnezeu? Nu. Toate sunt trecătoare și neputincioase, pe când Dumnezeu este veșnic și Atot-Puternic. În mâinile oamenilor stă războiul, iar în mâinile lui Dumnezeu stă *Pacea*. Să-și întoarcă toate neamurile fața spre Dumnezeu, să postească și să se roage cu iacrămi pentru *Pace*. Dumnezeu care a schimbat sorții de victorie, sau a restabilit *Pacea*, în timpul diferitelor războaie, se va îndura și de această dată în bunătatea Lui nemărginită și va ridica vâlul războiului de de-asaupra omenirii, restabilind în locul diabolicului țacănit de mitraliere, îngereasca simfonie a „*Păcii*“, — Iar, dacă războaiele de azi, vor fi, urgia Dumnezească, atunci, cu atât mai mult: beligeranți, neutri, creștini, necreștini și tot ce are suflu omenesc în sine, datori sunt toți, să se pregătească prin post și rugăciune. spre a cere pacea.

Într'un asemenea caz am putea spune întregii omeniri: „*Privegheați și vă rugați, căci nu știți ziua, nici ceasul, în care va veni Fiul Omului*“. (Mai. 25.13).

Dar, în vederea *Păcii*, și n' în vederea *Parusiei Domnului*, ni se cere acelaș lucru; „*Pocăință*“... să ne grăbim a ne pocăi în adevăratul înțeles al cuvântului, pentruca viața omenirii să intre în normal, sau pentruca Venirea Domnului să ne găsească pregătiți sufletește. „*Să ne culcăm în rușinea noastră, și să ne învelim în ocara noastră, căci am păcătuit împotriva Domnului, Dumnezeului nostru, noi și părinții noștri, din tinerețea noastră și până în ziua de azi și n'am mai ascultat glasul Domnului Dumnezeului*

nostru“. „(Erem. 3.25). „Dumnezeu nu ține seamă de vremurile de neștiință, și poruncește acum tuturor oamenilor de pretutindenea „SĂ SE POCĂIASCĂ“, (Acta 17.30). „căci pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, va păzi inimele și gândurile (noastre) în Hristos Iisus“, (Filipeni 4.7) spre pacea, trăinicia, fericirea și progresul omenirii în lumea aceasta, și spre fericirea noastră a tuturor,

Preot Theodor A. Lificiu

Căzâlgieci-Durostor

Inchinare M. S. Regelui Carol II-lea

*O! Rege, iubitor de Țară,
Tezaur Sfânt de 'nvățăminte ;
Ai coborât din Tronul Tău,
Cu gând cucernic de Părinte.*

*Și'n sărbătorile creștine,
Din strămoșescul Sanctuar,
Aprins'ai candela 'ntregirii,
Pentru vecie la hotar.*

*Intre ostașii Tăi iubiți,
Ai fost Mesia așteptat ;
Augustul Tău cuvânt, O! Rege,
De glie mai mult i-a legat.*

*Cu brațul lor crăpat de muncă,
Vor arăta dușmanului,
Că bărbăția le e mamă,
Și jertfa școala neamului*

*O! Rege, salvator de neam,
O țară 'ntreagă Ți se'nchiră,
In rugi fierbinți Te preamărește,
Comoră sacră de lumină.*

*Te vom urma cu orice jertfă,
In timp de pace și răsboi,
Căci dreaptă e deviza noastră,
Și Dumnezeu este cu noi.*

Preotul Vasile Păduroiu

Bucu-Ialomița

Misionare - Realizări

Cercuri pastorale-misionare

Jud. Durostor

Protoieria II Turtucaia

Cercul Turtucaia 23 Iulie 1939 în parohia Belica. O ședință frumoasă, la care s'a vorbit cu laude despre înbunătățirile, ce a făcut bisericii și concursul, ce-l dă, detașamentul de jandarmi din comună, sub conducerea D-lui Căpitan Orășanu, care a luat parte la amândouă ședințele.

Ședința publică s'a ținut în curtea bisericii, cu multă lume și subiect practic, la conferință: Foloasele ogoarelor în agricultură. Bine.

Parohia Senova 12 Noembrie. Ședința bine pregătită și reușită. Se laudă preotul local, I. Panait, care prin munca sa și contribuția numai a locuitorilor, a făcut Biserica. Ședința publică populată, conferința cu subiectul: Unirea sufletească a sătenilor. Bine.

Cercul Doimușlar. 29 Octombrie în parohia Bazarghian. Lipsă preoții tineri, cari arată că sînt fără entusiasm. În Cadrilater preoții au și altă misiune înaltă, nu numai a officia servicii divine, ci și de promotori ai românismului. Prezența lor la cercuri, unde se strîng la o laltă coloniști și băștinași, e o ocazie frumoasă de a le vorbi și a-i înfrăți. Altă dată vor fi sancționați.

Parohia Capaclia la 26 Octombrie. Lipsă iarăși preoții I. Porumbelu, T. Popescu și V. Roman. Aceleaș considerațiuni, ca la Bazarghian.

Prea multă neglijență. Scuzele repetate sînt o acuzare. Se va avea în vedere. Nu s'a putut ține nici ședință publică.

Parohia Doccilar 10 Decembrie. Lipsă preoții L. Orzan, I. Porumbelu, T. Popescu și I. Barbu. Foarte slab.

Cercul Cadichioi în parohia Cuiusul din Vale 17 Septembrie. Președinte activ. Lume multă. Ședința publică ținută în armonie cu toate autoritățile locale. Bine.

Parohia Cadichioi la 29 Octombrie. Prezenți mulți credincioși și autoritățile. Se serie: Cu această ocazie s'a verificat caracterul de adevărată sărbătoare, pe care-l au ședințele cercurilor, când sunt bine pregătite și cu popor mult. Recenzia: Popa Tanda, de Slavici e potrivită cu Cadrilaterul. Se laudă broșurile de colportaj. Să se comande, că avem.

Atmageaua Tătărăscă 12 Noembrie. Reușită. Ședința publică cu conferința: „Rolul coloniștilor macedoneni la granița de Sud a Țării“ arată că preoți își cunosc și îndeplinesc rolul, ce-l au în această parte a țării. Propunerea președintelui: după ședințe preoții să intre în mijlocul poporului și să vorbească cu el, e foarte potrivit locului.

Cercul Garvău 1 Octombrie în Iali Ceatalgea. În sat nefiind biserică s'a oficiat la școală serviciul divin.

De la 10—2 s'a desbătut chestia comitetului de construcția bisericii, care nu se putea forma. Datorită tactului și stăruinței preoților cercului s'a format. Era divergență și nu lucrase nimic. Iată un folos real și practic al cercurilor. Se laudă în procesul-verbal acest fapt.

Parohia Popina 22 Octombrie. Lume multă, bine reușită. S'a distribuit multe broșuri. Ca ședință intimă, s'a predat o lecție de religie. Foarte frumos și instructiv. Se scrie: ședințele au fost momente de înălțare și reculegere sufletească a credincioșilor. S'a remarcat D-ra învățătoare Eugenia Marian. Fond bun.

Județul Caliacra.

Protoieria I

Cercul Bazargic 26 Octombrie în parohia Sf. Dumitru. Pe viitor să se țină Dumineca. S'a oficiat serviciul în sobor la piața fundamentală a căzărmei de pompieri. E frumos. La orașe să se distribuie mai multe broșuri, fiind mai mulți cititori. E bine ca la ședințe să se facă apel și la autorități, să ia parte și să dea concurs.

Parohia Sf. Treime la 6 Decembrie. Ocazia patronului Liceului de băeți a transformat ședința în sărbătoare. Serviciu pompos. Se vorbește și de bapțiștii din oraș. Am dori să-i vedem la lucru.

Cercul Titu Maiorescu 3 Septembrie în localitate. Lume multă. Asemenea au luat parte ofițerii și soldații din comună. S'a luat hotărârea a contribui toți preoții, pentru un fond al cercului și o bibliotecă.

Parohia Cuiugiuc la 26 Octombrie. Parohul respectiv a muncit pentru frumoase pregătiri. S'a făcut propagandă contra stilștilor. Ședința publică reușită.

Cercul Ezibei la 17 Septembrie în parohia Voinești. S'au distribuit broșuri. Ședința publică reușită. Fond bun. S'a făcut propagandă pentru terminarea bisericii.

Parohia Ceamurlia 26 Octombrie. Au venit străjerii și din satele vecine, fiind un exemplu frumos, se remarcă. S'a făcut propagandă pentru construcția bisericii. Colportaj e în deposit la Sf. Episcopie. Așteptăm comanda.

Parohia Prisăcani 21 Noembrie. Deși vremea defavorabilă, a luat parte popor mult, ofițerii din sat, învățătorii și toate autoritățile. Dacă-l socotiți așa de bun, cum îl lăudați, faceți colportaj. Avem în depositul Sf. Episcopiei lucruri estine și bune.

Cercul Masărova 22 Octombrie în parohia Nădejdea. Popor mult, deși n'au biserică. Pr. Georgescu, care urma să vorbească, a lipsit. S'au distribuit broșuri.

Cercul Musubei la 22 Octombrie în parohia Fundeni. Fiind bapțiști în parohie, s'a combătut cu această; ocazie secta. Ședința publică reușită, cu o piesă de teatru și cântări.

Parohia Cămilaru la 5 Noembrie. Președintele dă exemplu de muncă. S'au împărțit broșuri, Credincioșii au răspuns chemării preotului local.

Cercul Bazaurt la 8 Septembrie în *Bazaurtul Mic*. Fără ședință publică, deși preotul rînduit și cu pretenții de inspector la cămine, urma să-și facă datoria în satul său, mai mult de cât în alte părți. Slab.

Parohia Carabalar la 14 Septembrie. Președintele este obligat a cunoaște puterea de muncă a preoților din cerc. Altă dată să rînduiască a nu se mai expune la ridicol. Considerațiunile din pr. V. să le discute cu preoții în ședințe intimă și să urmeze conf. hotărârilor.

Parohia Enigea la 14 Octombrie. C. Preot N. Badea este avizat a nu lipsi sub nici un motiv, când e rînduit să vorbiască. Lucrul acesta l-am adus mereu la cunoștință, tuturor preoților. Foarte slab. Președintele scrie în procesul-V. bine, dar de ce nu ia măsuri să se înplinească?

Cercul Stejarul la 14 Septembrie în parohia *Trupcilar*. Preotul respectiv a pregătit bine ședințele, care au fost populate și cu folos. S'au distribuit gratuit broșuri, plătite de D-l Locotenent Bueșa. Ii aducem laude. Fond slab.

Parohia Echisceea 26 Octombrie, Ședințe pregătite bine și populate. Bine.

Parohia Bairam Bunar 21 Noembrie. Credincioșii au luat parte în număr mare. Reușit. Fond bun.

Cercul Ghelengie la 26 Octombrie în localitate. Lume multă. Ședința publică cu program frumos. D-nii învățători au dat concurs. Fond bun. S'a făcut propagandă pentru terminarea bisericii.

Protoieria II

Cercul Cavarna 29 Mai în parohia *Gargalac*. S'a oficiat numai sf. Liturghie și stabilit itinerarul. Așteptăm mai mult.

Parohia Ghiaur Suiuc 29 Iunie. Ocazia hramului a fost pentru ședința cercului binevenită, transformându-o în o înălțătoare sărbătoare bisericască. De dimineață popor mult și pompa serviciului i-a influențat pe toți. A luat parte și P. C. Protoieriu Gh. Cioroiu. Ședința publică cu program bogat și ocazie de înfrățire între autorități.

Parohia Rasoviceni la 22 Octombrie. Serviciul divin pompos. Credincioșii mulți și asistă cu evlavie. Laudă pentru devotamentul preoților. Fond bun.

Cercul I. Gh. Duca la 21 Mai în localitate. Slab și ne-complect.

Parohia Spasova 25 Iunie. Slab. Dacă nu respectă regulamentul de a nu se ține vara, nu mai sînt motive de scuze.

Parohia Liliacova 29 Octombrie. Necomplect. Slab.

Parohia Velicova 12 Noembrie. Lipsă preoții N. Plesnilă, M. Done, iarăși fără ședință publică. Aviz președintelui. Dacă e slab să dea loc altuia.

Parohia Mircea-Vodă 10 Decembrie. Aceleaș persoane, aceeaș neglijență. Preoților tineri li se cere și puțin entusiasm. Foarte slab.

Cercul Șubla 7 Mai în localitate. Președinte activ. Are cor la biserică pe 2 voci format și condus de Cuc. sa. Credincioșii, în număr neașteptat de mare — spune președintele și din satele vecine, unde sunt sectanți. Ședința publică foarte reușită. Foarte bine. Armonia cu învățătorii în luminarea poporului aduce rezultate nebanuite de frumoase.

Parohia Caramanlă 8 Octombrie. Pregătirile făcute au dat rezultatul dorit. Lume multă. Recenzie frumoasă. Ședință publică cu concursul tuturor autorităților, în special Domnii învățători cu strejerii au muncit și obținut rezultate frumoase. Cotizații frumoase pentru fond. Bine.

Parohia Unirea 12 Noembrie. Lipsă Pr. Ghenciu. Popor mult la ședințele de la școală neavând biserică. S'au distribuit broșuri și cruciulițe.

D-ra învățătoare Magda Afendache a dat mult concurs. În un sat cu sectanți asemenea manifestații sunt bine venite și trebuie repetate. Propunerea președintelui de a se adăuga 10 - 20 lei la Ha. pentru fond de propagandă misionară e foarte bună, dar imposibil de realizat.

Cercul Balcic 10 Septembrie în localitate, parohia Sf. Nicolae Slab. Fără ședință publică și fără fond.

Parohia Vânători 8 Octombrie. La fel. Scuzele sînt motive de acuzare.

Parohia Teche 5 Noembrie. Bine. Credincioși mulți și din satele vecine. D-l Pretor al plășii Balcic, asemenea a fost față. Aceiaș membrii ai cercului, dar cîtă diferență. Dacă preotul local Dumitru Anton a muncit se cunosc rezultatele. Il laudă toți în procesul verbal.

R.

Partea Oficială

Circulară Protoiereilor No. 831 | 940

Sfântul Sinod cu adresa No. 193 | 940 Ne reamintește îndatoririle, ce preoțimea le are în educarea tineretului, care formează viitorul națiunii.

Organizația străjeriei are în programul său reînvierea obiceiurilor și credinței strămoșești. Aceasta ne este de un neprețuit ajutor și ocaziune binevenită, ca prin îndatoririle, care le are

preoțimea în acea organizație, să poată a-și ajunge scopul în educația religioasă.

Luptele sociale, care sunt în diferite părți ale Europei, au la bază educația tineretului. Ritmul nou al stării sociale din țara noastră are de scop și educația morală religioasă a tineretului. Biserica ortodoxă are în principiile sale conlucrarea cu statul, deci și o îndatorire cetățenească și națională. Ne incumbă grija de educația tineretului.

Cunoștințele religioase și educația morală este balsamul, care apropie și armonizează cunoștințele, pe care tinerii le primesc în școală. Străduința preotului de a infiltra în tineri dragostea de Dumnezeu și de neam ajută să formeze elemente model de creștini și fii ai țării, ceiace este idealul în creștinism.

Sub nici un motiv nu-i este îagăduit preotului, ca să se sustragă dela îndatoririle educației religioase a tineretului, prin străjerie, pregătire premilitară, sau orice ocaziune.

Se reamintește hotărârea Sfântului Sinod, că preoții nu au voie a schimba costumul preoțesc la îndatorile străjerești. Vor putea avea numai insigna străjerească. În centrele de instrucție și educație străjerească, când vor executa lucrări practice ca agricultura, îngrijirea vitelor etc. pot avea costume potrivite rolului, pe care-l îndeplinesc.

Vă invităm a aduce acestea la cunoștința C. preoți cu obligațiunea, de a-și îndeplini rolul social și național, la care sunt chemați.

Cu arhieresti binetcuvântări.

EPISCOP,
(ss) Gherontie

Consilier Referent,
(ss) Pr. Ec. Rădulescu

COPIE după adresa Sfântului Sinod No, 2738 | 939

Pornind dela constatarea că în multe eparhii există diferite bănci preoțești județene sau eparhiale, cari dau împrumuturi clericilor pe lângă cele acordate de Cassa Clerului, adăogând astfel rețineri — fără caracter legal în ce privește salariul — cari fac ca unii preoți să nu mai primească adescori nimic din salariul lor lunar, și de aci provin multe nemulțumiri și reclamațiuni.

Sinodul Permanent, prin hotărârea sa dela 17 Octombrie 1939, având în vedere faptul, că spre a se veni în ajutorul preoțimii s'a înființat, în conformitate cu art. 24 litera m. din Statutul legii de organizare bisericească, Cassa Clerului, a decis ca toate băncile preoțești județene, sau eparhiale, să fie îndrumate a intra în legătură cu Cassa Clerului, spre a se pune de acord în ceea ce privește organizarea și conducerea lor în mod uniform.

Aducându-vă la cunoștință cele de mai sus, ca organ executiv al Sfântului Sinod, Vă rugăm a lua cuvenitele măsuri

pentru aducerea la îndeplinire a hotărârii Sinodului Permanent.
Primiți, Vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru
Hristos frățești îmbrățișeri.

PREȘEDINTE
PATRIARH,
(ss) **NICODIM**

Director,
(ss) **Pr. Gh. Vintilescu**

**COPIE de pe adresa C. C. B. No. 11366 | 939, înreg. la No
8519 | 949.**

În depozitul de cărți al Tipografiei Cărților Bisericești, moștenit în cea mai mare parte dela fosta „Casă a Bisericii“, odată cu trecerea Institutului grafic al Patriarhiei Române dela acest oficiu la Consiliul Central Bisericesc, se află mai multe lucrări broșate de cuprins teologic și bisericesc, care pot prezenta un interes nu numai pentru personalul bisericesc, ci și pentru lumea creștină, cu dragoste pentru biserică și slujbașii săi.

Cum pentru desfacerea acestor cărți și broșuri nu s'a făcut la timpul său reclama cuvenită, pentru ca cei interesați să ia cunoștință de apariția lor, au rămas multe din ele în întregime, sau numai parțial nedesfăcute, reprezentând astfel — cu toată valoarea lor — în inventarul tipografiei un capital mort.

Delegația Permanentă a Consiliului Central Bisericesc, luând cunoștință de această situație, în care se află o parte din depozitul de cărți al Tipografiei Cărților Bisericești, a hotărât — în interesul valorificării acestor lucrări prin desfacerea lor — să trimită tuturor Chiriarhiilor câte un tablou al lor însoțit de câte un exemplar din fiecare lucrare, spre a le cunoaște conținutul și a înlesni astfel cumpărarea lor, pentru bibliotecile parohiale, sau pentru premii de fine de an școlar.

Având în vedere cele expuse cu frățească dragoste rugăm, să binevoiți a dispune ca broșurile, ce vă trimitem, să fie examinate și apoi cele convenabile recomandate parohiilor, sau preoților spre cumpărare, cunoscând totodată, că la comenzi de mai multe exemplare tipografia acordă clienților un rabat de 40%.

Primiți, vă rugăm, Rrea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri.

p. PREȘEDINTE
PATRIARH,
Nicodim

Consilier Referent,
Pr. Gr. Velehorsch

Circulară Protoiereilor No. 485 | 940

La întrunirea stariților mănăstirilor din eparhia Ungro-Vlahiei, în palatul patriarhiei, Preafericirea Sa Patriarhul Nicodim, li-a spus că, gospodăria bună într'o mănăstire, începe cu curățenia.

Folosim și Noi acest sfat al Preafericitului nostru Patriarh și dispunem :

1) Prea cucernicii protoierei vor pune în vedere preoților să se îngrijească de curățenia bisericilor. Știm că paraclisierii lipsesc la țară, sau paraclisier este câte un bătrân, care nu poate întreține curățenia cum se cade. Am văzut însă, în vizitele Noastre canonice, pela unele parohii, instituit un comitet de fete și bătrâne, cari au grija curățeniei în biserică. Onoare unor astfel de preoți și acestor femei pioase :

Recomandăm tuturor preoților acest sistem.

2) Curățenia bisericilor se va face seara după slujba vecerniciei, sau dimineața înainte de utrenie și imediat lighianele, măturile, periile, etc. se vor dosi din calea credincioșilor, ca să nu se întâmple ceace am observat în unele cazuri, când trecătorii au fost siliți să ocolească, sau să treacă peste aceste unelte.

3) Prea cucernicii protoierei vor inspecta bisericile în timpul slujbelor și vor raporta de celece vor constata.

Cu arhieresti binecuvântări.

EPISCOP.

(ss) GHERONTIE

Consilier Referent.

(ss) Pr. A. Vârna

INFORMAȚIUNI

INȘTIINȚARE

Fiindcă nu se respectă ordinul Nostru No. 998/936 în privința corespondenței cu Sfânta Episcopie, punem în vedere preoților, că orice raport în neregulă, atrage după sine canonisirea de 15 zile slujbă, la catedrala episcopală, în care timp, după Sfânta Liturghie, preoții canonisiți, vor lucra în biurourile cancelariei, ca să vadă, cum se lucrează corect.

Rapoartele se vor face numai pe jumătate de coală, sau și pe o coală întreagă, scriindu-se pe toate fețele și lăsându-se liber la marginea din stânga a hârtiei, pentru rezoluții și referate.

Astfel de instrucțiuni au mai fost publicate și în Tomis pe Septembrie 1939 la pap. 28, precum și în mai multe numere la informații.

Revizoratele școlare județene, mai ales cel de Constanța, intervin, ca preoții să suplinească pe D-nii învățători concentrați.

Cucernicii preoți, care primesc asemenea ordine,

de la Sf. Episcopie, să cerceteze Buletinul Oficial al Eparhiei pe luna Noembrie 1939, care a fost trimis tuturor parohiilor, unde este publicată decizia Ministerului Educației Naționale No. 177038 | 939. Această decizie a fost comunicată și oficial prin Protoieri.

Dacă nu se pot suplini posturile, în felul cum prevede acea decizie, numai atunci preoții sînt obligați.

Noi de aici nu putem cunoaște situația locacă, când dăm ordine de suplinire. Preoții să facă înțâmpinare, spre a nu fi obligați la muncă imposibilă.

— D-l Al. C. Aldea, învățător în com. Vasilieva, satul Ionușciular Jud. Caliacra, a editat un calendar sătesc pe anul 1940, care se vinde pentru construirea bisericii din Ionușciular. Lucrarea are 130 pagini și se vinde cu 25 lei.

Lăudăm dragostea pentru legea strămoșească a d-lui Aldea și munca ce o depune pentru casa Domnului.

Recomandăm preoților și bunilor creștini a-și procura calendarul, al cărui cuprins este interesant pentru săteni, având povește și științi folositoare.

— Domnul învățător Ioan Rădulescu din com. Mircea Vodă Ialomița, licențiat în teologie, spre a veni în ajutorul studenților teologi români, a tipărit un rezumat al lucrării: „Dogmatica Specială de Dr. A. Comorofanu, care a strălucit catedra de la Facultatea de Teologie din Cernăuți.

E una din cele mai dezvoltate și însemnate lucrări din ortodoxie, în această specialitate.

— Rezumatul este complectat cu notițe din prelegerile D-lui Profesor actual respectiv Dr. V. Loichită. Lucrarea Domnului Rădulescu ne arată dragostea, pe care Domnia Sa o are pentru cultura teologică și grija, ca mai ales studenții să aibe la îndemână o astfel de lucrare, care nu se mai găsește — costă 1500 lei — și care e atât de folositoare.

O recomandăm doritorilor de studii teologice, studenți și preoți, precum și pentru bibliotecile parohiale.

Se găsește la autor, cu un preț foarte modest.

— În toată țara sa'u format comitete pentru adunare de lucruri de îmbrăcăminte și de-ale mâncării la soldații de pe frontieră. S'au dat dispozițiuni preoților, să facă parte din aceste comitete comunale sătești.

Ni se aduc la cunoștință cazuri când preoții au făcut

și singuri acest lucru, obținând rezultate cu totul satisfăcătoare, mult mai frumoase, decât toți ceilalți la un loc.

All preot ne comunică rezultatele obținute cu tinerii Pregătirii Premilitare, unde a adunat multe alimente, care au fost trimise cu ocazia Sf. Sărbători ale Nașterii Domnului și mai pe urmă soldaților de pe zonă. D-l Locot. Curelescu din Constanța a dat dovadă de mult simț creștinesc și național

Se dovedește și cu această ocaziune autoritatea morală a preotului, pe care mulți o tăgăduesc. Vedem prin ziare și la ocaziuni laudându-se asemenea fapte pe seama altor reprezentanți de autorități, iar de preoți nu se amintește.

Preoții au fost întotdeauna modești.

Numărul pe Aprilie al Revistei va eși în preajma sfințelor sărbători ale Învierii. Am voi ca acest număr să cuprindă articole și gânduri privilegiate la această, cea mai însemnată și luminată, sărbătoare creștină.

Cucernicii preoți sau teologi, care vor să scrie, le deschidem larg paginile. Au ocazie să se valorifice și să se facă cunoscuti.

Avem mulți teologi tineri, plini de dor de muncă și de progres.

Așteptăm.

Mulțumiri pentru donații

Parohia Ghindărești Constanța satul Horia mulțumește credincioșilor: Udrea Popescu, Ion Badea, Ștefan Șeitan, Lică Mateiu, A. Jipa, A. Negrilă, D. Grosu, N. Ionescu, D. Postole, I. Racu, N. Sogoz, pentru donații de bani, cărți și muncă, care au făcut pentru biserică, precum și celor care contribuie pentru sfintele veșminte.

Parohia Com. Mereni Constanța. Mulțumește D-lor Nicolaie Moican, pentru un epitrahil, Eniă Ardeleanu a spălat tâmpla bisericii, a donat candelile și le întreține cu lumină. Asemenea a donat două fețe pentru sf. masă.

Parohia Ograda Ialomița, mulțumește credincioșilor donatori: Ștefan Petrache, un Triod 900 lei, Stana Zamfir, Penticostar 700 lei, M. Zamfir, sfeșnic 1500, M. Iancu Liturghier 200 lei, Ioan Gh. Nicolae un sfeșnic 1200 lei, Ghinea Popărlan un steag 2100 lei, Dobre Apostol perdele 500 lei și donații mai mici: C. Dăruș Ioan Ghița și Ghița Oancea.

Parohii vacante

Jud. Ialomița Parohia Pribegi, prin condamnarea de Justiție a titularului Pr. D. E. Popescu. Are biserică, 180 familii și 5 Ha. sesie parohială.

Județul Caliacra Parohia Vulturești, prin neprezentarea la post a titularului Preot Gh. Vasilescu. Are 265 familii, și 10 Ha. sesie parohială. Biserica este în construcție.

Posturi vacante

Parohia Adormirea Maicii Domnului I, din orașul Constanța, aduce la cunoștință că are vacant postul de paraclisier pe data de 1 Martie a. c. plătit cu 1500 lei lunar.

Doritorii de a ocupa acest post, se vor adresa parohului respectiv.

Județul Ialomița. 1. Postul de preot paroh urban Slobozia, vacant pe 1 Martie 1940, prin eșirea din eparhie a titularului, Preot Grigore Iosub.

2. Postul de preot paroh al parohiei «Sfinții împărați» din orașul Călărași, județul Ialomița, vacant pe 1 Aprilie 1940, prin ieșirea la pensie a titularului Preot Vasile Nanculescu.

Parohia are o populație de 865 familii. Are biserica cu hramul «Sfinții împărați».

Jud. Constanța. Parohia Măreni prin decesul Pr. Dragomirescu, are 260 familii și 10 ha. sesie.

Condiții de admitere sunt :

Candidații cari cer transferarea vor preciza în memorii :

1) Ce momente de lucrare pastorală, culturală misionară și gospodărească au realizat în parohiile de unde cer transferarea ?

2) Ce anume fapte de milă creștină au săvârșit, precizând data și valoarea lor ?

3) Ce sume au consemnat pentru sporirea fondului milelor din parohia, cu arătarea locului, nr. recipiselor și valoarea lor ?

4) De când predau învățământul religios în școlile primare locale și ce rezultate au obținut ?

5. În ce măsură au îndeplinit ordinele Căbirarhale de a îndruma pe elevi, să meargă zilele de Duminică și sărbători la biserică și de-ai învăța cântările bisericesti ?

6) Cum au executat ordinele și dispozițiunile autorităților bisericesti privitoare la administrația și gestiunea parohială ?

7) Dacă au introdus în biserică lumânări de ceară curată din turnătoria Sf. Episcopiei.

8) Numărul sectanților și concubinilor din parohie și dacă au activat pentru combaterea lor și ce mijloace au întrebuințat ?

Candidații nehirotonisiți, vor prezenta următoarele acte :

a) Act de naștere și botez, din care să se constate etatea de 25 ani ; b) Diploma de absolvire a studiilor teologice ; Act de situația militară ; d) Act de căsătoria civilă și religioasă ; e) Certificat de portareă avută, dela preotul din parohia unde trăește ; f) Certificat de ocupația avută după terminarea școlii teologice ; g) Certificat dela birou judiciar ; h) Declarații de predarea gratuit a învățământului religios în școala primară locală și i) Actul de binecuvântarea căsătoriei ;

Actele cerute de regulament și menționate în prezenta publicație, se vor înainta Sfintei Episcopii prin protoieria respectivă ; cele intrate pe altă cale, nu se iau în considerațiune.

SPRE ȘTIINȚA

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimeteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari 120 lei

1 an pentru cântăreți 100 „